

Europees Leonardo project voor supervisiestandaard

Subsidieaanvraag gehonoreerd

Onlangs werd bekend dat een door de Association of National Organisations for Supervision in Europe (ANSE) ingediende subsidieaanvraag voor het 'Leonardo Da Vinci multilateral project on the development of a European competence portfolio for the consulting professions' door 'Brussel' is gehonoreerd. Dat mag als een groot succes in de boeken worden opgetekend, want slechts 15 procent van de aanvragen is toegewezen. Wat is het doel van dit Leonardo project, dat gezamenlijk wordt gedragen door de ANSE, de VHS Volkshochschule (Oostenrijk) en Eurocadres?¹ En wat hebben supervisors in Nederland er aan?

Waarom dit project?

De begrippen supervisie en coaching verwijzen naar begeleidingskundige activiteiten die je overal in Europa kunt aantreffen. De bekendheid van coaching groeit allerwegen en supervisie breidt zich ook verder uit, met name in Centraal en Oost Europa. Collega's kom je overal in Europa tegen. Dat scheidt een band en biedt herkenning. Althans op het eerste gezicht. Al gauw blijkt echter dat niet iedereen hetzelfde onder deze termen verstaat. Opvattingen en praktijkvoering variëren al binnen landen en zelfs regio's, maar de verschillen tussen landen zijn nog aanmerkelijk groter. Van die verschillen valt het nodige op te steken. Maar ze maken het ook moeilijk om inzet, aard en kwaliteit van supervisie en coaching 'over de grenzen heen' met elkaar te vergelijken, terwijl dat toch handig zou zijn.. Waarom zet ANSE daar al jaren op in? Wat heeft grensoverschrijdende vergelijkbaarheid van onze competenties, standaarden en kwaliteiten eigenlijk voor zin?

Eén Europese markt

Hoe lastig 'cross-border, cross-cultural comparison' ook is, toch is het nodig. In de eerste plaats omdat coaches en supervisors lokaal te maken krijgen met expats, opdrachtgevers en bedrijven die van oorsprong buitenlands zijn. Of met landgenoten die net zijn teruggekeerd van een stage of een professioneel project elders in Europa (of daarbuiten). Of met leidinggevendenden die zich afvragen hoe zij (beter) moeten inspelen op de internationale en interculturele samenstelling van het personeel dat zij moeten aansturen. Opdrachtgevers en afnemers van onze diensten hebben daarom belang bij uitwisseling en vergelijkbaarheid. Ook professionele begeleiders opereren op één Europese markt. Daarom bevordert de Europese Unie al sinds jaar en dag de onderwijs- en arbeidsmobiliteit van Europese burgers.

In de tweede plaats kan het voor supervisors en coaches van belang zijn hun vak ook elders in Europa te mogen uitoefenen; erkend en beschermd door de lokale beroepsorganisatie. Als

¹ Eurocadres is de 'Brusselse' representant van vakverenigingen voor hoger personeel, zoals de Unie BHP in Nederland. Eurocadres en ANSE sloten in 2011 een samenwerkingsovereenkomst, als gevolg waarvan supervisie en coaching nu ook in Brussel 'op de kaart staan'.

je partner elders in Europa een baan of project krijgt aangeboden kun je ook zelf aan de slag. En doen landsgrenzen er bij e-coaching of e-supervisie doen landsgrenzen nog toe? Maar kwaliteitseisen des te meer. De behoefte aan een regeling voor wederzijdse erkenning van registratievereisten groeit. Wat we nodig hebben is een gezamenlijk af te spreken set van overal in Europa vereiste begeleidingscompetenties.

Doel en consequenties van het project

Het Leonardo-project beoogt gemeenschappelijke Europese standaarden voor opleidingen te creëren. Dit gaan we doen door de professionele taken en verantwoordelijkheden van supervisors en coaches te inventariseren en te vertalen naar leerresultaten van supervisie- en coachopleidingen op alle niveaus binnen verschillende contexten: beroepsopleidingen, opleidingen in de private sector en academische opleidingen. Uitgangspunt is dat kerntaken en verantwoordelijkheden makkelijker vergeleken kunnen worden dan afzonderlijke curricula. Bij het beschrijven, vergelijken en valideren maken we gebruik van EQF-principes² en van ECTS- en ECVET-systemen.³

Wat gaat het project opleveren?

Het resultaat van het project is op de eerste plaats een glossarium (ofwel vakwoordenlijst) om de vergelijkbaarheid van termen, definities en juridische referentiekaders zeker te stellen. Daarnaast een competentiematrix, waarin competenties en kwalificaties van supervisors worden beschreven in termen van leerresultaten op verschillende niveaus. De matrix biedt een basis voor verder gebruik in beroepsopleidingen voor supervisors en coaches, bijvoorbeeld in de vorm van competentieprofielen.

Deze exercitie is uiteraard pas echt zinvol wanneer bovenstaande producten gebruikt gaan worden in opleidingen en arbeidsorganisaties. Daarom wordt een aantal toepassingen verder uitgewerkt en uitgetest:

- vier uitgewerkte curricula voor supervisieopleidingen op basis van het competentieprofiel;
- één curriculum in termen van ECVET;
- correspondentiematrix tussen ECVET (beroepsopleidingen) en ECTS (academische opleidingen);
- een op de competentiematrix gebaseerd evaluatiemodel voor supervisie en coaching, als maat voor personeelsontwikkeling in organisaties.

De resultaten van het project kunnen in de toekomst mogelijk dienen als basis voor de ontwikkeling van een 'professional card' voor coaches en supervisors. Op de chip van zo'n card staan, zo is het idee, de landelijke maar wel Europees geaccordeerde opleidings- en registratiegegevens van de drager vermeld. Met zo'n card kun je dan overal in Europa aan de slag, erkend en beschermd door de lokale beroepsorganisatie. Daarnaast zijn de resultaten

² Europees kwalificatieraamwerk, gericht op de harmonisatie van de verschillende opleidingsniveaus in de landen van de Europese Unie.

³ Twee verschillende systemen voor de overdracht van studiepunten van het ene naar het andere kwalificatiesysteem. Het ECVET-systeem is specifiek bedoeld voor het beroepsonderwijs.

natuurlijk van belang voor verder wetenschappelijk onderzoek, al was het maar door de grotere overeenstemming over begrippen.

Projectorganisatie

Om inhoudelijk vooruitgang te boeken is er een kleine flexibele projectgroep nodig, die een grote diversiteit in benaderingen aankan, maar waarin de taken zoveel mogelijk gezamenlijk worden opgepakt. Om te komen tot breed gedeelde en gedragen uitkomsten is echter een zo groot mogelijke Europese diversiteit en spreiding van belang. Dit contrast wordt bewerkt door open feedbackloops te hanteren, waarin veel verschillende belanghebbenden hun inbreng kunnen hebben. Deze methode vraagt uiteraard veel tijd en dat is de belangrijkste reden dat de looptijd van het project drie jaar zal zijn. De projectorganisatie bestaat uit een stuurgroep, projectgroep en expertgroep. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de initiators van het project. De leden van de projectgroep komen uit de setting van beroepsopleidingen, academische opleidingen en bedrijfsleven. De LVSC heeft Mieke Voogd (voorzitter van de commissie Kennis en Onderzoek) benaderd om deel te nemen aan de projectgroep. De expertgroep van wetenschappers en andere externe deskundigen op het terrein van professionele begeleiding en HRM is benaderd om feedback te geven op de door de projectgroep ontwikkelde producten. Vanuit Nederland functioneert Louis van Kessel in deze groep. Ook Erik de Haan (hoogleraar organisatieontwikkeling en coaching en spreker op het afgelopen LVSC-congres over 'Effect') zal als expert feedback geven.

Nieuws over het project

We zullen u via dit tijdschrift, onze nieuwsbrieven en de LVSC-website op de hoogte houden van de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten. U kunt de vorderingen in het project ook volgen via een speciale website die eind 2012 in de lucht komt. Ten slotte zullen de resultaten worden gedeeld met opleiders, klanten, professionals en andere belanghebbenden in het veld van supervisie en coaching in workshops (vanaf november 2014) en een tweetal conferenties (in januari 2014 en juni 2015).

Mieke Voogd, supervisor, ondernemer en voorzitter van de LVSC-commissie Kennis en Onderzoek.

Sijtze de Roos, vicevoorzitter van de ANSE.

Bron: Tijdschrift voor Begeleidingskunde nr. 2 2012, een uitgave van LVSC.